

Sygn. akt II CZ 95/18

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska (sprawozdawca)

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa E. P.

przeciwko [...] Szpitalowi [...] Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością
z siedzibą w Z.

o odszkodowanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 21 marca 2019 r.,

zażalenia powoda

na wyrok Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 24 maja 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

**uchyła zaskarżony wyrok pozostawiając rozstrzygnięcie
o kosztach postępowania zażaleniowego do orzeczenia
kończącego postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem wstępnym z dnia 16 listopada 2017 r. uznał roszczenie powoda E. P. za usprawiedliwione co do zasady. Sąd ten ustalił, że powód od wielu lat choruje na cukrzycę. W dniu 11 lutego 2012 r., w sobotę, powód w czasie pobytu na działce, na skutek nadeptnięcia na metalowy ostry przedmiot doznał urazu stopy lewej. Powód po tym zdarzeniu pojechał do domu, a żona obmyła mu stopę i połała rivanolem. W niedzielę, mimo bólu, powód nie pojechał do szpitala. Do poradni chirurgicznej pozwanego szpitala powód zgłosił się w poniedziałek, gdzie w gabinecie zabiegowym dokonano toalety rany, a lekarz przepisał leki. W dniu 16 lutego 2012 r. powód pojechał do przychodni diabetologicznej w Ł., gdzie zmieniono mu opatrunek i skierowano do szpitala z uwagi na stan stopy. W tym samym dniu powód zgłosił się do pozwanego szpitala na oddział chirurgiczny; przebywał tam do 22 lutego 2012 r. Przy wypisaniu ze szpitala powodowi zalecono wizyty w poradni chirurgicznej w celu zmiany opatrunków. Następnego dnia po wypisaniu z pozwanego szpitala powód udał się na zmianę opatrunku do przychodni diabetologicznej w Ł.. W poradni pielęgniarka zobaczyła, że rana powoda ma zanieczyszczenia w postaci gumy i części skarpety, wobec czego zrobiła zdjęcie rany, stopy i wezwała lekarza; wykonano zdjęcie RTG, które wykazało fragment ciała obcego. W tej sytuacji oczyszczono ranę wyjmując z niej kawałek plastiku i zalecono kolejne wizyty. Rana na stopie powoda nie goiła się i powoda ponownie skierowano do szpitala. Tym razem powód udał się do szpitala w P., gdzie pracował lekarz, który opatrywał mu stopę w przychodni w Ł.. Tam powodowi amputowano trzeci palec stopy. Mimo tego zabiegu stan zdrowia powoda nie ulegał poprawie. We wrześniu 2012 r. w poradni w Ł. stwierdzono zakażenie rany na stopie i zalecono amputację kończyny. Z uwagi na zagrożenie życia wywołane zakażeniem powód wyraził zgodę na amputację, dokonano jej w szpitalu w Ł.. Po amputacji powód w grudniu 2012 r. wystąpił do Wojewódzkiej Komisji do Spraw Orzekania o Zdarzeniach Medycznych w [...] o ustalenie, że jego leczenie w pozwanym szpitalu było zdarzeniem medycznym w rozumieniu ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Komisja przyjęła wniosek

do rozpoznania. Rozpoznając wniosek, Komisja dwa razy wydała orzeczenia uznające leczenie powoda za zdarzenie medyczne. Przy trzecim rozpoznaniu sprawy Komisja nie uznała sposobu leczenia powoda za zdarzenie medyczne.

W toku postępowania Sąd Okręgowy dopuścił dowody z opinii biegłych z zakresu diabetologii i chirurgii dla ustalenia czy proces leczenia powoda w pozwanym szpitalu był prawidłowy i kierując się treścią tych opinii ocenił, że personel medyczny pozwanego Szpitala nie wykonał z należytą starannością wszystkich swoich obowiązków w postępowaniu z powodem jako pacjentem chorym na cukrzycę i takie zachowanie było współprzyczyną szkody poniesionej przez powoda. Na skutek apelacji pozwanego Szpitala, Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 24 maja 2018 r. uchylił zaskarżony wyrok wstępny i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia Sąd Apelacyjny stwierdził, że w jego ocenie materiał dowodowy, którym dysponował Sąd pierwszej instancji nie pozwalał na wniosek jak w wyroku wstępnym, stwierdził, że Sąd Okręgowy naruszył art. 233 § 1 k.p.c., dokonał, bowiem dowolnej oceny materiału dowodowego w szczególności dowodu z opinii biegłych, sformułował wnioski nie znajdujące jednoznacznego potwierdzenia w tych opiniach nie rozważając możliwości wpływu na stan finalny (amputacji kończyny) przewlekłej choroby, na którą cierpi powód. Wskazał na potrzebę uzyskania opinii biegłych diabetologa i chirurga co do konieczności zastosowania wobec powoda przez lekarzy pozwanego Szpitala w leczeniu rany ewentualnych wymaganych szczególnych procedur leczenia warunkowanych faktem, że powód choruje na cukrzycę i uzyskanie opinii co do tego czy amputacja w jakimkolwiek zakresie była wynikiem wskazanych przez biegłych uchybień w procesie leczenia rany powoda w pozwanym Szpitalu, polecił również rozważenie istnienia związku przyczynowego pomiędzy szkodą powoda a deliktem pozwanego.

W zażaleniu złożonym w trybie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. na wyrok Sądu Apelacyjnego, powód domagając się jego uchylenia zakwestionował prawidłowość wydania wyroku kasatoryjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W celu przeciwdziałania bezzasadnemu uchylaniu przez sądy odwoławcze zaskarżonych apelacją wyroków i przekazywaniu spraw do ponownego rozpoznania sądom pierwszej instancji mimo braku przewidzianych w art. 386 § 2 i 4 k.p.c. przesłanek, ustawodawca dopuścił zażalenie do Sądu Najwyższego na kasatoryjne orzeczenia sądu drugiej instancji. Zażalenie to służy kontroli prawidłowości sposobu rozstrzygnięcia, przez wybór orzeczenia kasatoryjnego, które to orzeczenie może jednakowoż zostać wydane wyłącznie w razie wystąpienia przesłanek wskazanych w powołanych przepisach. Zgodnie z ich treścią, orzeczenie kasatoryjne może zostać wydane tylko w razie nieważności postępowania (art. 386 § 2 k.p.c.) oraz w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy lub konieczności przeprowadzenia w sprawie postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 k.p.c.).

Jak wskazano, Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Okręgowego, ponieważ przy ocenie dowodu z opinii biegłych dostrzegł naruszenie art. 233 k.p.c. oraz uznał za potrzebne uzyskanie dalszych wypowiedzi biegłych z tych samych dziedzin na okoliczności, które wyżej przytoczono. Przytoczone przez Sąd Apelacyjny uwarunkowania nie usprawiedliwiały jednak wydania orzeczenia kasatoryjnego.

Postępowanie apelacyjne, w warunkach obowiązującej w aktualnym porządku prawnym systemu apelacji pełnej, obejmuje merytoryczne rozpoznanie sprawy. Sąd odwoławczy kontynuuje więc postępowanie przed sądem pierwszej instancji i ma obowiązek rozpoznać sprawę na nowo w sposób w zasadzie nieograniczony (art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c.). Stąd też Sąd Apelacyjny dzieląc procesowe zarzuty apelacji pozwanego koncentrujące się na zarzucie wadliwej oceny dowodów, miał obowiązek dowody te ocenić we własnym zakresie, ponownie, nie wyłączając ponownego przesłuchania biegłych, a niedostatki w tych opiniach jak i uzyskanie dalszych, uznanych przez siebie za niezbędne, wypowiedzi biegłych mógł i powinien usunąć przeprowadzając uzupełniające, w stosunku do już przeprowadzonego przez Sąd Okręgowy, postępowanie dowodowe. Uchylenie zaskarżonego apelacją wyroku z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania z potrzeby przeprowadzenia postępowania dowodowego jest dopuszczalne, jak stanowi art. 386 § 4 k.p.c., tylko wówczas, gdy zachodzi

potrzeba przeprowadzenia tego postępowania w całości, a nie, jak to ma miejsce w badanej sprawie, w części, chociażby była to część znaczna. Uprawnienie sądu drugiej instancji do wydania orzeczenia kasatoryjnego w razie potrzeby przeprowadzenia postępowania dowodowego w znacznej części, art. 386 § 4 k.p.c. przewidywał do dnia 1 lipca 2000 r. Przepis uległ zmianie w wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 48, poz. 554). Obecnie więc takie uprawnienie sądowi drugiej instancji nie przysługuje.

Nie można też stwierdzonych przez Sąd Apelacyjny wadliwości kwalifikować, jako nierozpoznanie istoty sprawy. Przesądzając o zasadzie odpowiedzialności pozwanego Sąd Okręgowy, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w zakresie przez siebie uznanym za zgodny z przepisami kodeksu postępowania cywilnego, dokonał ustaleń faktycznych i ich oceny prawnej wskazując, jakie przepisy prawa materialnego stały się podstawą jego rozstrzygnięcia, a więc rozstrzygnął o tej istocie

Z przedstawionych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.